

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียว: กรณีศึกษา ธุรกิจสถานีให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยมีหัวข้อที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก
 - 3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2 การสร้างกลยุทธ์
 - 3.2.1 วิเคราะห์องค์กร โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis
 - 3.2.2 วางแผนและกำหนดกลยุทธ์ด้วยเทคนิควิธี TOWS Matrix
- 3.3 การประเมินกลยุทธ์
 - 3.3.1 ผู้ประเมินกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียว
 - 3.3.2 การสร้างเครื่องมือแบบประเมินกลยุทธ์
 - 3.3.3 วิธีการประเมินกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียว

สำหรับกระบวนการวิจัยหรือระเบียบวิธีการวิจัยในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย ตลอดจนเหตุผลประการสำคัญของกระบวนการวิจัยข้างต้นมาใช้ในการศึกษาวิจัย โดยมีการสรุปสาระสำคัญดังต่อไปนี้

3.1 การกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.1.1 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในส่วนของการกำหนดประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการวิจัยแบบผสมผสานครั้งนี้ ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ดังนี้

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
กลุ่มที่ 1 ผู้ประกอบการ

(1) ประชากร คือ ผู้ประกอบการในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นธุรกิจแฟรนไชส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวน 15 ราย

(2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ประกอบการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นธุรกิจแฟรนไชส์ จำนวน 7 ราย สุ่มเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้ (1) เปิดดำเนินการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และ (2) จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ ดีเซล (B7, B10) เบนซิน (แก๊สโซฮอล์ 91 E20

แก๊สโซฮอล์ 95) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง PT จำนวน 3 แห่ง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ปตท. จำนวน 3 แห่ง และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเชลล์ จำนวน 1 แห่ง

กลุ่มที่ 2 ลูกค้ำหรือผู้ที่มาใช้บริการ

(1) ประชากร คือ ลูกค้ำหรือผู้ที่มาใช้บริการต่างๆ ในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นธุรกิจแฟรนไชส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ซึ่งไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน

(2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ลูกค้ำหรือผู้ที่มาใช้บริการต่างๆ ในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นธุรกิจแฟรนไชส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวน 12 ราย สุ่มเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นผู้ที่เคยใช้บริการสถานีน้ำมันเชื้อเพลิงทั้ง 3 แห่ง (สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง PT สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ปตท. และสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเชลล์)

กลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ

(1) ประชากร คือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภายในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นธุรกิจแฟรนไชส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ซึ่งสังกัดกองความปลอดภัยธุรกิจน้ำมัน กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน ซึ่งไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน

(2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยภายในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นธุรกิจแฟรนไชส์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำนวน 2 ราย สุ่มเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ การมีประสบการณ์ในตำแหน่งที่รับผิดชอบอย่างน้อย 3 ปี

กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

(1) ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(2) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 3 ราย สุ่มเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินกลยุทธ์ในองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนอย่างน้อย 3 ปี

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบไปด้วย วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมประเภทหนึ่งโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนงานวิจัยและบทความทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาใช้ในการระบวนการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียวของผู้ประกอบการ อันเป็นแนวทางสำคัญในการระบวนการสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.1.2.1 แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถาม ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการ

กำหนดข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและมีความยืดหยุ่น โดยเทคนิคการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เป็นเทคนิคกระบวนการทางทฤษฎีเชิงคุณภาพที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้สัมภาษณ์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหมาะสำหรับผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังดำเนินการตามกระบวนการศึกษาวิจัย ซึ่งกระบวนการวิจัยในลักษณะนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญได้แสดงทัศนคติในแง่มุมต่าง ๆ โดยผู้วิจัยหรือผู้สัมภาษณ์สามารถดำเนินการสัมภาษณ์และสอบถาม ข้อมูลข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ ที่มีประเด็นสำคัญและความน่าสนใจจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่หลากหลายในมิติต่าง ๆ

3.1.2.2 แบบสังเกต โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ประกอบการและลูกค้าแบบไม่มีส่วนร่วม โดยลงพื้นที่ที่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับการสังเกตเป็นเวลา 4 ถึง 7 ชั่วโมง เพื่อศึกษาหาข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมของผู้ประกอบการและลูกค้าภายในพื้นที่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง พร้อมจดบันทึกข้อมูลจากการสังเกตอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการนำไปศึกษาเพื่อประมวลผลต่อไป ซึ่งเป็นเทคนิคการสังเกตที่สามารถได้รับข้อมูลที่มีลักษณะที่ธรรมชาติมากที่สุด เหมาะแก่การเก็บข้อมูลได้ในระยะเวลาสั้นและไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

3.1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบไปด้วยกระบวนการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการประเมินกลยุทธ์เบื้องต้น โดยมีการสรุปสาระสำคัญดังต่อไปนี้

3.1.3.1 การวิจัยเชิงเอกสาร

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร เบื้องต้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ซึ่งมีการทบทวนแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดำเนินธุรกิจสีเขียวและการสร้างกลยุทธ์

โดยจะเริ่มจากการศึกษาแนวคิดเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับ ความหมาย ความสำคัญ และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสีเขียวของผู้ประกอบการและการสร้างกลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจสีเขียว
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างกลยุทธ์ทางธุรกิจ

3.1.3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

ในการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 จนถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2564 โดยจะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก มีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้ได้รับข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง กล่าวคือ มีการร่างข้อคำถามปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่นพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนข้อคำถามให้สอดคล้องกับผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัย หรือผู้ที่ให้สัมภาษณ์ในแต่ละสถานการณ์และในแต่ละสภาพแวดล้อม และวิธีการสังเกตโดยเก็บข้อมูล

พฤติกรรม หรือการปฏิบัติของผู้ประกอบการ และผู้บริโภคในสถานบริการน้ำมัน จึงใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยไม่ให้กลุ่มข้อมูลนั้นรู้ตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะที่ธรรมชาติมากที่สุด ไร้อารมณ์เจือปนของการรู้สึก ปราศจากการปรุงแต่งข้อมูลเพื่อรักษาภาพลักษณ์ จะส่งผลให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ มาเป็นตัวทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.1.3.3 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อเก็บข้อมูลจากพฤติกรรม หรือการปฏิบัติของผู้ประกอบการและลูกค้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะที่ธรรมชาติมากที่สุด จึงใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยไม่ให้กลุ่มตัวอย่างนั้นรู้ตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะที่ธรรมชาติมากที่สุด ไร้อารมณ์เจือปนของการรู้สึก ปราศจากการปรุงแต่งข้อมูลเพื่อรักษาภาพลักษณ์ จะส่งผลให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ มาเป็นตัวทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.2 การสร้างกลยุทธ์

การสร้างกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือและวิธีการในการสร้างกลยุทธ์เพื่อดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

3.2.1 วิเคราะห์องค์การ โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis

พิมล เอี่ยมผา (2554) กล่าวว่า การวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนขององค์กรที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในขององค์กร เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่งกำหนดวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ที่เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ไม่มีรูปแบบตายตัว หรือกระบวนการสัมภาษณ์ที่ไม่มีลักษณะข้อคำถามที่เป็นมาตรฐาน กล่าวคือ เป็นกระบวนการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างชัดเจน แต่เป็นการกำหนดข้อคำถามที่มีลักษณะเปิดกว้างมีความยืดหยุ่น มีการนำคำสำคัญ มาใช้ประกอบในกระบวนการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้ที่มีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 SWOT Analysis

SWOT Analysis	Helpful (เป็นประโยชน์)	Harmful (เป็นอันตราย)
Internal Origin (ปัจจัยภายในองค์กร)	Strength (S) จุดแข็ง	Weakness (W) จุดอ่อน
External Origin (ปัจจัยภายนอกองค์กร)	Opportunity (O) โอกาส	Threats (T) อุปสรรค

ที่มา: พิมล เอี่ยมผา (2554: 29)

3.2.2 วางแผนกลยุทธ์ด้วยเทคนิควิธี TOWS Matrix

มณีรัตน์ สุวรรณวารี (2562: เว็บไซต์) กล่าวว่า วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่มีความสำคัญต่อองค์กรจากปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประชากร เทคโนโลยี สินค้าและบริการ

วิทยา พัฒนเมธาดา (2562: เว็บไซต์) กล่าวว่า วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในในการประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ดำเนินการประเมินโดยการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร เช่น ด้านการจัดการและองค์กร ด้านการเงิน และปัจจัยอื่น ๆ ที่สำคัญต่อองค์กร ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	Strength (S) จุดแข็ง	Weakness (W) จุดอ่อน
Opportunity (O) โอกาส	SO (กลยุทธ์เชิงรุก) เพิ่มจุดแข็งและโอกาสให้กับองค์กร นำจุดแข็งจากทรัพยากรขององค์กรมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กร	WO (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) แก้ไขจุดอ่อนและเพิ่มโอกาสให้กับองค์กร วิเคราะห์โอกาสขององค์กรได้จากสภาพแวดล้อมภายนอก
Threats (T) อุปสรรค	ST (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) เตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมภายนอก เพิ่มจุดแข็งภายในองค์กรเพื่อลดปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก	WT (กลยุทธ์เชิงรับ) ลดจุดอ่อนและปัญหาขององค์กรจากภายในและภายนอกขององค์กรพร้อมกัน

ที่มา: พิมล เอี่ยมผา (2554: 33)

3.3 การประเมินกลยุทธ์

ในการประเมินกลยุทธ์เป็นการประเมินทางเลือกเชิงกลยุทธ์ที่มีการกำหนดไว้ว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร สามารถนำกลยุทธ์ที่ได้จากการวางแผนกลยุทธ์ด้วยเทคนิควิธี TOWS Matrix ไปประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินกลยุทธ์เบื้องต้น ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินกลยุทธ์ ซึ่งการประเมินในครั้งนี้ได้ยึดหลักพื้นฐานสำคัญในการประเมิน คือ 1) หลักความเหมาะสม 2) หลักความเป็นไปได้ และ 3) หลักการความคุ้มค่า

3.3.1 ผู้ประเมินกลยุทธ์

สำหรับการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้วิจัยได้มีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน 3 ราย สุ่มเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินกลยุทธ์ในองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนอย่างน้อย 3 ปี

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์ไว้ข้างต้นแล้ว

3.3.2 การสร้างเครื่องมือแบบประเมินกลยุทธ์

ในกระบวนการสร้างเครื่องมือแบบประเมินกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มีการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยสร้างข้อคำถามจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นแบบวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ นำมากำหนดข้อคำถามในแบบประเมินกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งในกระบวนการสร้างและพัฒนาแบบประเมิน ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยได้พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามและนิยามศัพท์ตามประเด็นของการประเมิน และตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruent: IOC) ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์ ทั้งนี้ข้อคำถามในแบบประเมินกลยุทธ์มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.5-1.0

3.3.3 วิธีการประเมินกลยุทธ์

ในการประเมินกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินโดยใช้มาตรวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และไม่มี โดยใช้เกณฑ์การประเมินกลยุทธ์ ดังนี้

3.3.3.1 ความเหมาะสมของกลยุทธ์ หมายถึง กลยุทธ์ และกิจกรรมหลัก มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ที่จะนำไปใช้

3.3.3.2 ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ หมายถึง กลยุทธ์ และกิจกรรมหลัก มีแนวโน้มที่สามารถดำเนินการได้ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรที่องค์กรมีอยู่

3.3.3.3 ความคุ้มค่าของกลยุทธ์ หมายถึง กลยุทธ์ และกิจกรรมหลัก หากได้ดำเนินการจะสามารถบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวม โดย

ให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถจัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดการแปลผลจากการคำนวณอันตรภาคชั้น โดยใช้สูตร

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \quad (3.1)$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$5$$

$$= 0.8$$

ได้เกณฑ์ 5 ระดับ ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การแปลผลการประเมินกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจสีเขียวในธุรกิจสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	ไม่มี

ที่มา: อติศักดิ์ รัตนะ (2560: 1)